

Література:

1. Що потрібно знати небанківським фінансовим установам під час дії воєнного стану. URL: <https://cutt.ly/tSn2Mtb> (дата звернення: 19.03.2022).
2. Урегульовано діяльність учасників ринку небанківських послуг на час дії воєнного стану. URL: <https://cutt.ly/sSn237z> (дата звернення: 19.03.2022).
3. Стан фінансово-страхового сектору України та заходи НБУ щодо підтримки роботи у воєнний час. URL: <https://cutt.ly/ySn9qR5> (дата звернення: 20.03.2022).
4. Страхові компанії змінили умови договорів на період воєнного стану. URL: <https://cutt.ly/0Sck6u> (дата звернення: 20.03.2022).

*Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

РОЗВИТОК СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Сизоненко Ю. С.,
здобувач вищої освіти академічної групи Ф 4/1,
Миколаївський національний аграрний університет*

В умовах війни суб'єкти аграрного сектору зіткнулися з проблемами, серед яких важливими є відсутність палива та добрив, блокування логістичних зв'язків, перебої з постачанням сільськогосподарської (с.-г.) техніки й обладнання, зупинка експорту. Сьогодні вітчизняний аграрний сектор повинен забезпечувати продовольчу безпеку всієї держави, тому органами державної влади запроваджено відповідні заходи фінансової державної підтримки суб'єктів аграрного сектору.

Так, Кабінетом Міністрів України прийнято постанову «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо забезпечення кредитної підтримки сільськогосподарським товаровиробникам». Зокрема, у 2022 р. здійснюватиметься компенсація відсоткової ставки за залученими кредитами (максимальна сума кредиту, на який поширюватиметься компенсація відсоткової ставки становить 50 млн грн). Крім того, кредити надаватимуться для здійснення с.-г. діяльності (посівної) на період дії воєнного стану сільськогосподарським товаровиробником на 6 місяців з максимальним розміром державної гарантії за портфельними кредитами до 80% [3].

Водночас Кабінетом Міністрів України внесено ряд змін у законодавство, що регулює діяльність аграрного сектору, зокрема [2]:

1) Ліцензування та обмеження експорту окремих продуктів (05 березня 2022 року КМУ прийняв [Постанову №207 «Про внесення змін у додатки 1 і 5 до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1424»](#)) [2].

Відповідно до вказаної постанови встановлено заборону на експорт певних с.-г. товарів, а саме: жито, овес, гречку, просо, цукор, сіль (придатну для споживання людьми), живу велику рогату худобу (ВРХ), м'ясо та їстівні м'ясні субпродукти з ВРХ (солоні, в розсолі та ін.). 12 березня 2022 року до списку заборонених на експорт товарів КМУ додано мінеральні та хімічні добрива (азотні, фосфорні, калійні та ін.).

Також запроваджено спрощене ліцензування експорту пшениці, меслин – суміші пшениці та жита, кукурудзи, м'яса та яєць свійських курей і соняшникової олії. Оскільки для вказаних товарів не встановлено квот, то ліцензування здійснюється в автоматичному режимі [2].

Отримання ліцензії суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності забезпечується поданням до Мінекономіки: заявки на видачу безоплатної ліцензії за встановленою формою, листа-звернення щодо оформлення ліцензії та будь-якого наявного документа, що підтверджує постачання (наприклад, контракту). Строк опрацювання запиту не повинен перевищувати 24 години, що означає автоматичну видачу безоплатної ліцензії протягом доби за умови інформування Мінекономіки у встановленому порядку.

2) Скасування додаткових процедур із сертифікації насіння (Наказом від 01 березня 2022 року за №132 Міністерство аграрної політики та продовольства України скасувало додаткові процедури із сертифікації насіннєвого матеріалу на період воєнного стану) [2].

Державним центром сертифікації та експертизи с.-г. продукції має бути забезпечений безперешкодний процес реалізації насіння і садивного матеріалу суб'єктами насінництва та розсадництва врожаю 2021 р. та залишків минулих років, необхідного для посіву, без додаткових процедур із сертифікації. Разом з тим, без застосування додаткових процедур із сертифікації, повинно забезпечуватися визнання іноземних сертифікатів на імпортоване насіння.

3) Скасування реєстрації с.-г. техніки на період воєнного стану (Міністерством аграрної політики та продовольства України на час воєнного стану скасовано передбачений постановою КМУ № 694 від 08 липня 2009 року обов'язок реєстрації с.-г. техніки (тракторів, самохідних шасі, самохідних с.-г., дорожньо-будівельних та меліоративних машин, інших с.-г. машин та їх складових вітчизняного й іноземного виробництва). Після закінчення воєнного стану на всій території України або в її окремих місцевостях, власники будуть зобов'язані зареєструвати (перереєструвати) відповідний транспортний засіб протягом 90 днів [2].

4) Автоматична реєстрація податкових накладних на період воєнного стану (Постанова №163 «Про внесення зміни до пункту 3 Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 28.02.2022 року). Відповідно до Постанови автоматично реєструються податкові накладні/розрахунки коригування, які одночасно відповідають наступним вимогам: показують виключно операції з продукцією/товарами груп 1-24 УКТЗЕД та складені мікро- або малим підприємством з основним видом діяльності відповідно до вичерпного переліку КВЕД, зазначеного у Постанові (вирощування зернових, бобових, баштанних

культур, рису, овочів, фруктів; розведення ВРХ, овець і кіз, свиней, свійської птиці; морське та прісноводне рибальство; виробництво м'яса, олії та тваринних жирів, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, хліба, макаронних виробів, дитячого харчування та інших харчових продуктів, мінеральних та інших вод, цукру, чаю кави; перероблення молока, виробництво масла та сиру тощо [2].

Крім того, Верховна Рада України ухвалила закон про скасування акцизу на пальне та зниження ставки ПДВ з 20 % до 7 % (№ 7137-д), що має стабілізувати ціни [4].

Державна підтримка суб'єктів аграрного сектору в умовах воєнного стану здійснюється також через єдиний портал державних послуг Дія; Дія.Бізнес без бар'єрів; центр компетенції: Дія.Відкриті дані; банківський рахунок для бізнесу онлайн [5]. Для оптимального розподілу та використання ресурсів Мінагрополітики запустило платформу для акумуляції даних щодо потреб галузі [4].

Отже, ключовими напрямками підтримки розвитку суб'єктів аграрного сектору є гарантування кредитів від комерційних банків на проведення посівної, гуманітарна допомога й ін., та чітка координація з міністерствами країн партнерів по розширенню логістичних можливостей.

Література:

1. Руснак А. В. Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку аграрного сектору економіки України. Колективна монографія. Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД». 2017. 432 с.

2. Зміни правового регулювання аграрного сектору в умовах воєнного стану. URL: <https://cutt.ly/GScpFdh> (дата звернення: 16.03.2022).

3. Держава запроваджує додаткові заходи підтримки аграріїв в умовах воєнного стану. URL: <https://cutt.ly/iScpJr8> (дата звернення: 16.03.2022).

4. Посівна – 2022: Уряд ухвалив рішення на підтримку аграріїв для початку кампанії в умовах війни. URL: <https://cutt.ly/1ScpL7i> (дата звернення: 19.03.2022).

5. Цифровізація забезпечить зростання української економіки на 10-12% на рік. URL: <https://cutt.ly/pScp1y3> (дата звернення: 16.03.2022).

***Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***